

СТАНОВИЩЕ

от Проф. д-р Валентина Николова - Алексиева

относно

дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен „доктор“
в област на висшето образование 3. Социални, стопански и правни науки,
професионално направление 3.7. Администрация и управление

на Максимс Каимовс

на тема:

**„Управление на процесите на генериране и третиране на отпадъци в
страните от региона на Балтийско море“**

Изготвянето на настоящото становище е възложено с решение на Академичния
съвет, определено със Заповед на Ректора на Академията по национална и
информационна сигурност № 109/05.01.2025 г. гр. Пловдив

2026 г.
Пловдив

1. Актуалност на изследвания проблем

Темата на дисертационния труд е изключително актуална. Авторът ясно посочва, че съвременният свят е изправен пред засилени темпове на научно-технически прогрес и нарастващи стандарти на живот, което води до увеличаващ се натиск върху световните ресурси и околна среда. Концепциите за устойчиво развитие и кръгова икономика са представени като отговор на тези предизвикателства, свързани с изчерпването на ресурсите, замърсяването, изменението на климата и нарастващите количества отпадъци. Изследването се фокусира върху макроикономическите фактори, влияещи върху генерирането и третирането на отпадъци в контекста на устойчивото развитие и кръговата икономика, което е от съществено значение за съвременните общества и икономики.

Актуалността е подсилена и от времевия обхват на изследването (2009-2023 г.), което обхваща скорошни данни и тенденции.

2. Съответствие на количествените резултати от научната дейност на кандидата с минималните национални изисквания за получаване на ОНС „доктор“

От представената Справка като количествена оценка се вижда, че Каимовс покрива минималните изисквани точки по групи показатели съгласно Правилника за прилагане на ЗРАСРБ по област 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.7 Администрация и управление. Представени са 3 (три) научни публикации, като едната е приета за печат. Общо за всички публикации докторантът има 30 точки.

3. Познаване на състоянието на проблема

Авторът демонстрира много добро познаване на теоретичните основи и съвременното управление на процесите за генериране и обработка на отпадъците.

Във въведението е обоснована актуалността на изследването, хипотезите, целта, задачите, обекта и предмета, приложените методи, ограниченията на изследването, резултатите, практическата стойност, предложенията за защита.

В теоретичната част, на базата на обстоен литературен преглед са изяснени концепцията за устойчивост и устойчиво развитие, както и основните стълбове на устойчивото развитие, от гледна точка на регионалното развитие. Въвежда се концепцията за устойчива регионалност като една от подсистемите на устойчивостта. Разглежда се и кръговата икономика като фактор, улесняващ развитието на устойчивостта и нов начин на мислене.

Във втора глава са разгледани концепциите и различните виждания за същността на процесите на генериране и третиране на отпадъци в условията на кръгова икономика. Тази

глава съдържа подробно описание на процесите на третиране на отпадъци; посочени са техните предимства и недостатъци. Анализира се прилагането на тези начини за третиране на отпадъци в страните от региона на Балтийско море. Разработеният анализ дава възможност разделянето на страните от региона на различни групи за целите на регресионния анализ.

Трета глава съдържа допълнително обосноваване на разделянето на страните от региона на групи. Представен е анализ на макроикономическите фактори, които оказват влияние върху управлението и преработката на отпадъците в групите страни, което е основа за формулиране на изводи и препоръки, насочени към подобряване на процесите на преработка на отпадъците, прилагани в страните от региона.

В заключението се обобщават резултатите от изследването, представят се констатациите и препоръките.

Авторът успешно свързва теоретичните постановки с практическите аспекти на управлението, което показва способност за критично мислене и научна интерпретация. В дисертационния труд са разработени задълбочено анализи на изследваните проблеми, в съответствие с поставените цели и задачи на проучването. Оценявам високо отличната теоретична подготовка на докторанта и изследователските способности, на базата на които формулира конкретни предложения с практически характер.

4. Структура на дисертационния труд

Дисертационният труд съдържа *въведение, три глави, заключение, библиография, списък с таблиците и фигурите и обхваща 204 страници*. Структурата отговаря на целта и поставените за решаване задачи. Литературата съдържа *268 източници* от областта на устойчивото развитие и управлението на отпадъците. Използвани са редица данни и аналитични материали, предоставени от статистически бюра и ведомства; доклади, изготвени от властите и международни организации, участващи в описаните процеси, както и резултати, получени от многобройни изследователи, работещи в свързани научни области. Разработката е отлично онагледена и включва *20 фигури и 17 таблици*. Използвани са следните методи: *литературен обзор, анализ на информация, описателен метод, количествени и качествени методи, статистически методи и други*.

Структурата е съобразена с целите и задачите на изследването и позволява постигане на яснота и логическа свързаност между отделните части.

5. Научни приноси в изследването

Научни приноси:

- нов подход към разглеждането на концепцията за устойчивост и нейните стълбове, както припокриващите се области на тези стълбове, са обяснени от гледна точка на регионалното развитие;
- разработена нова концепция за устойчива регионалност, която се различава значително от идеята за регионална устойчивост по отношение на подхода към регионалното развитие; предлага се определение на въведената концепция;
- определени са макроикономическите показатели, които имат приоритетно значение за процесите на генериране и третиране на отпадъци, като инструмент за управление на третирането на отпадъци чрез регулиране и администриране на тези показатели.

Научно-приложни:

- проведено изследване в две групи държави: стари пазарни икономики (група I – Дания, Германия, Финландия и Швеция) и нови пазарни икономики (група II – Естония, Латвия, Литва и Полша) относно процесите на генериране и третиране на отпадъците;
- формулиране на конкретни препоръки с висока степен на приложимост към отговорните страни за подобряване управлението на процесите на генериране и третиране на отпадъците в страните от региона на Балтийско море.

Получените резултати от проведеното изследване могат да послужат за повишаване ефективността на управлението на процесите на генериране и третиране на отпадъците. Могат да бъдат използвани от Министерството на околната среда и регионалното развитие, Министерството на икономиката, Министерството на социалното благосъстояние, Министерството на здравеопазването, както и от бизнеса, и нестопанските организации.

6. Оценка за автореферата

Авторефератът коректно и адекватно отразява съдържанието, структурата и основните резултати на дисертационния труд. В него ясно са представени целта, задачите, научната теза, методологията, основните резултати и научните приноси. Фигурите и таблиците, включени в автореферата, съответстват на тези в дисертацията, което допринася за неговата яснота и прегледност.

\

7. Наличие или липса на плагиатство в дисертационния труд

В представения дисертационен труд не се установяват признаци на плагиатство. Всички използвани източници са коректно цитирани и включени в библиографията, като е спазена академичната етика и добрите научни практики.

8. Заключение

Дисертационният труд представя задълбочено и актуално изследване на макроикономическите фактори, влияещи върху генерирането и третирането на отпадъци в контекста на устойчивото развитие и кръговата икономика в региона на Балтийско море. Авторът демонстрира отлично познаване на проблема, като надгражда съществуващите концепции с въвеждането на „устойчива регионалност“. Структурата на труда е логична и последователна, а използваната методология (корелационен и регресионен анализ на времеви серии) е адекватна за поставените цели. Научните приноси са ясно формулирани и включват както теоретични (нова концепция), така и емпирични (идентифициране на специфични фактори и разлики между групи страни) резултати. Като цяло, дисертационният труд изглежда добре структуриран, методологически издържан и с ясни научни приноси, които допринасят за развитието на научната област.

От гореизложеното давам своето **положително становище** за придобиване на **ОНС „доктор“** от **Максимс Каимовс**, в професионално направление 3.7 Администрация и управление, с тема на дисертационния труд **„Управление на процесите на генериране и третиране на отпадъци в страните от региона на Балтийско море“**.

09. 01.2026 г.
гр. Пловдив

Изготвил Становище:
/Проф. д-р В. Николова - Алексиева/